

1

Stockholm, 1767

Christian Wingmark těkal pohledem od kostek, jež mu ležely v dlani, k mouše na hodinářově čele. Pomalu kroužila proti směru hodinových ručiček. Mezitím se na stole kupily mince. Víc než sto sedm říšských tolarů. Znamenaly pro něj všechno. Jestliže třemi kostkami hodí součet vyšší než devět, získá celý obnos. Takové vyhlídky mohl trubadúrovi a člověku, který jinak vedl mizerný a páchnoucí život, nabídnout pouze herní stůl.

Sedělo jich u stolu víc, on se však soustředil na hodináře, jemuž vypršel čas. Jean Fredman měl netečný výraz, jako by prohrál už předem. Kdysi míval na starost hodiny na katedrále, a tím i čas v celém hlavním městě království, a býval nejváženějším z vážených. Daly by se o něm skládat písně. Kdo by ale o něm chtěl zpívat dnes? Wingmark netušil, jestli mu dřív podrazila nohy ztráta práce, hrací mánie nebo žízeň po kořalce, ale přišel o všechnen rozum a řád, takže už ani nevěděl, co to hodiny jsou. Teď jej u herního stolu držely především nereálné sny a jeho ruce natolik uvykly zvedání püllitru, že za chvíli nic jiného umět nebudou.

Oni dva byli poslední, kdo zůstal ve hře. Hodinář, který už viděl, jak na něj mává Charón ze své rozbouřené řeky, a mladý trubadúr, který snad našel svou múzu.

„Včera jsem napsal píseň, která mne jednoho dne proslaví,“ pronesl nahlas k shromáždění a všiml si, že se mu přestaly třást ruce. „Potřebuji teď jen vyhrát. Tím bych bohatě pokryl náklady na tisk.“

Všichni v lokále ztichli. V tu chvíli mu došlo, jak velké jsou jeho obavy a očekávání.

„Sklapni a vrhni už ty zatracené kostky!“ zakřičel jeden z těch, co se shlukli kolem stolu.

Tak velký obnos se nikdy předtím v lokále zvaném *Svatý klid* ne-sešel, takže se ostatní zákazníci postupně shromáždili kolem dvou mužů, kteří se o něj měli utkat, a netrpělivě vyčkávali, jak to dopadne.

„Tak to tu baladu chceme slyšet,“ pronesl muž s hlubokým hlasem.

Byl to majitel hostince, chlapík s hudebním nadáním a červeným nosem, který zvládal hru na lesní roh, flétnu, lyru, hoboje, fagot, klarinet, violu i harfu, a kromě provozování hostince uměl hrát i na tympány. Seděl s ostatními muži u stolu, i když ze hry vypadl už o několik kol dříve.

Wingmark na něj pohlédl, pak si přešel rukou po čele a otřel si ji o nohavici.

„Máte-li vsutku píseň, která by mohla přinést čest a slávu vyžírkoví, jako jste vy, chceme ji slyšet,“ pronesl hostinský s poněkud zlostným zábleskem v oku. Všichni u stolu, včetně nešťastného hodináře, se hlasitě smáli. Nevěřili mu. Na tom mu však vůbec nezáleželo. Jednoho dne ostatní pochopí, kdo skutečně je.

Wingmark seděl mlčky, dokud se neuklidnili. Pak řekl: „Dnes večer za sebe nechám raději hovořit kostky.“ Pohlédl na chudáka Fredmana, který se okamžitě přestal smát.

„Dobře řečeno, tak házej,“ ušklíbl se hostinský.

Trubadúrovi se teď zastavilo srdce. Hleděl na kostky, jak se mu kutálejí sem a tam v ulepené dlani. Mlaskl, nohama podupával do rytmu jakési vnitřní melodie a naposledy se napil ze své číše. Pak se zastavil i čas. Skoro se zdálo, jako by jej Fredman všechen nasál svým rozechvělým hrudníkem. Wingmarkova ruka se pohnula. Nejprve nad okrajem stolu, kde znehybněla. Všichni přihlížející se předklonili, jako by se snažili zahlédnout čísla na kostkách ještě předtím, než budou vrženy. Pak opsal ve vzduchu oblouk. Kostky vyklouzly z dlaně a vypadalo to, jako by na stůl odhodil malé kousičky sebe sama. Oči měl upřené pouze na jedinou z kostek, na tu, která se zůstane stát jako poslední. Chvíli balancovala na hraně mezi pětkou a jedničkou, nakonec však padla na jedničku.

Zavřel oči a přemýšlel. Kostky, na které jsem se ještě neodvážil podívat, mu musí dát aspoň devítku. Že by se nepovedlo ani to? Otevřel oči a hleděl přímo do Fredmanových. Wingmarkovi došlo, že Fredman všechno sledoval. V jeho pohledu se zračila porážka. Rychle jej stočil dolů. Na stole ležely všechny tři kostky. Jednička byla jen na jedné. Pak dvě pětky. V tu chvíli se mu tělo převážilo dopředu a on vnímal, jak jeho čelo zadunělo o stůl. Hlavou mu zněla nová nádherná melodie.

Omámeně vstal a rozhodil rukama.

Lokálem proběhla vlna nejistého jásotu a jemu došlo, že většina z nich byla na straně hodináře. Jaký v tom byl ale rozdíl? Jeho opo- jení to nikterak neumenšilo. Dnes večer může zaplatit číši komukoli z nich. Zítra zajde k tiskaři.

Vtom se od hlavního vchodu ozval řev a všichni se otočili. Ve dveřích stál statný muž, vysoký přes tři lokty. Jeho oblečení odpovídalo vysokému postavení a Wingmark si uvědomil, že přesně tak to je.

Předevčirem napsal píseň nejstarší dceři pana Erika, která se měla vdávat. Odměnu, kterou za to obdržel, použil na to, aby se dnes dostal do hry. Teď byl jediný, kdo chápal, proč ve dveřích Svatého klidu stojí onen rozzuřený muž. Byl to nejvěrnější knecht pana Erika. Píseň nebyla vznešenému pánovi po chuti. Tentokrát popustil uzdu fantazii. Così v ní muselo pána popudit. Že by to bylo přirovnání dcery pana Erika k Afroditě, nebo odkazy na Bibli, které do ní vetkal a které jemu osobně připadaly tak zábavné?

„Kde je ten zatracený podvodník?“ zařval muž ve dveřích.

Všichni o krok ustoupili, jako by vytušili, že se to týká Wingmarka. Vyhrál největší obnos v historii Svatého klidu a každý, komu se tu povedlo vyhrát, byl po zásluze potrestán.

Deseti ráznými kroky se zavalitý chlapík octl u stolu.

„Tak tady vyседáváte. Říkáte si básník, ve skutečnosti však nejste nic jiného než šarlatán, který umí jen urážet, co je dobré a ušlechtilé.“ Muž ve vznešeném oděvu na něj pohlédl s opovržením. „Proč bych na vás ale plýtvat slovy?“

Wingmark si všiml, že muž drží v jedné ruce kord. Zpoza opasku vytáhl druhý. Hodil jej na stůl, takže se stříbrňáky a měďáky rozletly na všechny strany. Wingmark hleděl upřeně na zbraň a všechny peníze, které ho měly vykoupit z dluhů a neštěstí. Co by ho ale mohlo vykoupit z této šlamastyky?

„Chopte se kordu, nebo ho nechte být! Tak či tak vás připravím o váš mrzký život.“

Wingmark sebral meč ze stolu.

„Možná máte pravdu,“ pronesl. „Ta píseň nepatřila mezi mé nejlepší. Předpokládám však, že rytíř jako vy by tuto záležitost raději vyřešil venku?“ Ukázal ke dveřím.

„Dobrá tedy. Nezáleží mi na tom, odkud se na svou cestu do pekla vydáte.“ Muž pokynul Wingmarkovi, aby šel první.

Trubadúr se na okamžik zamyslel, zda by si nemohl alespoň několik mincí nacpat do kapsy, aniž si toho jeho protivník všimne, pak si ale uvědomil, že o peníze právě přišel. Teď šlo o to zachránit si krk.

S cizím kordem v ruce pomalu vykročil z lokálu. Služebník pana Erika mu byl v patách, následován všemi hosty lokálu. V ulici Österlånggatan se svému protivníkovi poklonil, zaujal postoj a rozhlédl se. Pak odhodil kord na zem a otočil se. Zády ke svému sokovi si stáhl kalhoty ke kolenům, předklonil se a vystrčil na něj holou zadnici.

„Zde je mé skutečné mínění o dceři pana Erika. Že ho nechávám pěkně pozdravovat,“ řekl a obrátil se zpět k vyzývateli. Služebník pana Erika na něj chvíli nevěřičně hleděl. Pak pozvedl kord.

Wingmark na něj udělal dlouhý nos a slyšel, jak se hlouček za ním otrásá smíchem. Znovu si pohledem přeměřil mezeru mezi přihlížejícími, které si všiml už předtím, a vyrazil. Vmáčkł se mezi dva podnapilé diváky a vysvobodil se z davu. Jakmile udělal první dva kroky, zakopl o uvolněnou dlažební kostku a upadl na kolena. Avšak než ho stihl někdo zadržet, vstal a rozběhl se plnou rychlostí. Než opustil Stockholm, stačil ještě převrhnout stánek s jablky na Prestgatan. Pak ve své ubohé mansardě rychle sbalil loutnu, zápisník a těch pár korun, co si našetřil.

Poté zmizel z města nadobro. Byl si dobře vědom toho, co provedl. Kdokoli si zahrával s panem Erikem, jeho dcerou nebo jeho muži, neodešel bez trestu. Pokud by někdy znovu vkročil do města, byl by s ním konec.

Našel málo používanou stezku, která vedla severozápadním směrem. Jen párkrát se otočil a podíval se na Stockholm, který se za ním

rozkládal na několika ostrovech. Bylo to krásné město plné snů a písní. Mohlo se zdát, že jeho úzké uličky byly stvořeny k tomu, aby se v nich za dlouhých letních nocí tančilo do rána. V zimě však byly zasněžené a studené. Prožil tu svá nejlepší i nejhorší léta. Sledoval, jak mu před očima utíká mládí. I přes všechnu bídu, pletky s ženami a opilství si dobře pamatoval, že jeho skutečné jméno není Christian Wingmark a že na svou první loutnu se naučil hrát v jiném městě a jiné zemi, kde býval kdysi šťastný.

Když už město za sebou neviděl a ze všech stran ho obklopoval les, začala mu dělat společnost hejna much. Toho jara se objevila nepříjemně brzy. Lidé říkali, že je to kvůli neobvykle vysokým nočním teplotám. Tentokrát ho ale mouchy neobtěžovaly. Naslouchal jejich bzučení a představoval si, že je to melodie.

Pak se pustil do skládání nové písně.

2

Sedlák Löfberg nebylo jeho pravé jméno. Říkal si tak jen ve svých představách. Vstoupil do poryvu větru, který foukal z ulice, a zastavil se. Byl to nepředvídatelný vítr, pořád měnil směr. Mezi stromy muž spatřil ulici Ludviga Daaea a ve světle pouličních lamp pozoroval sněhové vločky, které se hemžily jako němý hmyzí roj. Automobily se vytratily a Trondheim se opět ponořil do ticha. Sedlák dýchal pomalu a v hlavě měl klid. Vnímá jen vzpomínku na sen. Bylo to už pár týdnů, co se mu něco zdálo, staré sny mu však stále vířily v hlavě jako uschlé listy. V ulici Nonnegata, přímo před stánkem, kde se každý den stavoval pro cigarety, potkal ďábla.

Satan byl zdvořilý muž v černém kabátě a s pronikavým pohledem.

„Konečně sis pro mě přišel?“ zeptal se.

„Ne,“ odvětil ďábel. „Jsi tu už dlouho.“

Když se ho zeptal, co to znamená, nedostal odpověď. Pochopil až po probuzení: Peklo je pokračovat v tom, co dělal doteď.

Pomaloučku nechal ten přízrak zmizet ve tmě. Z kapsy kabátu vyňal hrací skříňku a natáhl ji. V okamžiku, kdy uvolnil klíček, spustila se melodie. Otočil se, couvl o dva kroky a hrací skříňku položil na ni. Nato z opuštěné ulice uslyšel kroky.

*

Jako by vítr vál ulicemi za ní a celou dobu jí foukal do zad, jako by jí chtěl na té noční procházce zmrzlými sněhovými chuchvalci popohnat zpátky do postele, kde měla právě teď ležet vedle svého chrápajícího muže. Evy Saupstadová nestihla tentokrát usnout dřív, než začal zařezávat, a pak už bylo pozdě. To měla za to, že si tak krásně pospala v letadle cestou z Tenerife. Záviděla svému muži, který se spánkem počkal, dokud nebudou doma. Na rohu ulic Ludviga Daaea a Bernharda Getze ve čtvrti Rosenborg, kde bydleli, se zastavila a pustila psa, aby si mohl ulevit. Mrkla na hodinky, které ukazovaly půl čtvrtou ráno, a byla vděčná, že jí ještě pořád zbývá pár dní dovolené a že si zítra ráno může přispat.

Pes vykonal potřebu. Vytáhla z kapsy černý igelitový pytlík a šla hromádku uklidit.

Po straně, kde žena stála, byla ulice lemována hustým stromovím. Zelenou oázou celé čtvrti byl kopec porostlý lesem, který se táhl strmým svahem několik set metrů až k ulici Skyåsvegen. Bylo to nedaleko vršku zvaného Kuhaugen, místní mu proto říkali Malý Kuhaugen.

Právě se napřimovala, když zaslechla melodii. Přicházela odněkud zpoza stromů. Pomalá tklivá melodie s čistými a jasnými tóny. Pustila se za ní.

Sotva deset kroků od cesty spatřila cosi ve slabém světle prodírajícím se skrze holé větve stromů. Byl to krásný malý nástroj, oválná krabička s balerínou na víčku, která se otáčela do rytmu melodie. Jako by se tanečnice pokoušela setřást sníh, který jí napadal do vlasů. Krátce poté co si jí Evy Saupstadová všimla, se skříňka zničehonic zastavila a hudba utichla. V tom okamžiku se mezi stromy rozhostilo ticho. Oči přivýkaly tmě a ona vnímala, jaký je v tuto brzkou ranní

dobu klid. Osamělé hodiny. Pokud jste chtěli být ve městě, jako je Trondheim, opravdu sami, byla to přesně ta chvíle vydat se ven.

Pes se náhle rozštěkal a tehdy si toho všimla. Hrací skříňka nestála na zemi. Sníh se jako závoj rozprostíral nad nehybným lidským tělem. Když přistoupila blíž, všimla si, že má tělo rudý krk. Z otevřené rány vytékala krev a na mraze tuhla. Ucítla kovový pach, který odlétal spolu s vločkami v závanu větru.

Z hrdla Evy Saupstadové se vydral vzlyk. Polekaně se rozhlédla. Stopy vedoucí od mrtvého těla mířily k lesu, ale u vchodu do motorkářského klubu ve starém bunkru pod kopcem Malý Kuhaugen se stáčely. Vjezd do klubu sahal asi padesát metrů nahoru k ulici Ludviga Daaea směrem k Rosenborské škole. Stopy už mizely pod sněhem. Otočila se a těch pár metrů z lesa běžela. Jakmile se vrátili na ulici, přestal pes štěkat. Bylo až s podivem, jak se díky tomu malému tvorovi cítila bezpečně, i když jí bylo jasné, že roční trpasličí jezevčík by se mohl sotva postavit zrůdě, která měla na svědomí to, co právě viděla.

Vzala do ruky telefon a zavolala na policii.

*

Zamířil k bunkru. Z místa, kde stál, na ni viděl. Sklonila se a pohládila psa, který našťestí přestal štěkat. Psí štěkání prostě nemohl vystát. Hučelo mu z něj v hlavě. Snažil se dýchat zhluboka, jak jen to šlo.

Žena vytáhla z kapsy telefon a vytukávala číslo.

Pozoroval ji, jak mluví. V jejím hlase slyšel rozrušení, slovům však nerozuměl. Jeho stopy už nebyly na zemi téměř vidět, tělo však našli dřív, než jej zcela přikryla bílá pokrývka. Záleží na tom vůbec? Zpátky šel oklikou, nasedl do auta a vydal se domů, pod žlutohnědý strop nad postelí s hodinami bezesného neklidu.